

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-334

9.4.2021

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Uriktige eller ufullstendige opplysninger om kjøremønster? – fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikredes bil ble påført kondemnabile skader i forbindelse med en utforkjøring ved en rundkjøring. Det var sikredes sønn som kjørte bilen. I skademeldingen ble det opplyst om en fart på 20–30 km/t da situasjonen oppstod. Selskapet innhentet en sakkyndig rapport som blant annet konkluderte med at bilen måtte ha vært i skrens da uhellet inntraff, og at skrensen måtte skyldes et vesentlig gasspådrag. Selskapet avsto erstatning under henvisning til at det var gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om kjøremønstret forut for hendelsen, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Nemndas flertall kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen, og spørsmålet om selskapet er fri for ansvar pga. brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde ledd.

Den forsikrede bil ble påført omfattende skader den 11.1.20. Det var sikredes sønn som kjørte bilen da uhellet inntraff. I skademeldingen datert 16.1.20 er hendelsen beskrevet slik:

Ved utkjøring av "rundkjøring"/snuplass traff venstre forhjul opphøyning/kant på midtrabatt. Denne var dekt av busker beplantning.

Det er videre oppgitt at sønnen holdt en hastighet på rundt 20–30 km/t da situasjonen oppstod og 20 km/t i kollisjonsøyeblikket, samt at det var mørkt og vått føre. Skademeldingen er signert av både sikrede og hans sønn.

Selskapets utreder avholdt en samtale med sikrede og hans sønn den 27.1.20. Det fremgår at sønnen blant annet forklarte følgende om hendelsen:

(Sønnen) forklarte videre at det var på kvelden og litt mørkt. Han kjørte vanlig i en hastighet som ikke var fort og ikke gangfart. Han hadde ikke sladd eller ekstra gasspådrag inn eller ut av rundkjøringen. På vei ut av rundkjøringen traff han steinkanten på rundkjøringen med venstre framhjul og bilen tippet over på taket. (Sønnen) påviste treffstedet under samtalen.

De varslet ikke politiet eller andre nødetater om ulykken. Grunnen til dette var at (sønnen) vurderte at det ikke var noen personskader og alt gikk veldig fint. (Sønnen) varslet sin far (sikrede) som kom med bilhenger og berget bilen.

Selskapet hyret Rekon for å analysere ulykken og for å beregne hastigheten, og forutsetningene for at BMWen endte på taket. Rekons rapport er basert på følgende grunnlagsmateriale:

1. Skademelding fra fører av BMWen, datert 11.01.20.
2. Forklaring om hendelsen med tegninger fra fører.
3. Åstedsbefaring og oppmåling av skadestedet den 13.02.20.
4. Fotos av skadestedet

5. Fotos av bilen.
6. Besiktigelse av bilen den 20.02.20.

Rekon har lagt til grunn følgende hendelsesforløp:

Føreren var på G. skole og skulle kjøre rundt midtrabatten på snuplassen før man kommer ned til skolen. I det føreren legger over mot venstre, for å kjøre tilbake mot skolen, treffer han steinkanten med venstre framhjul. Bilen ble dermed slått rundt slik at den havnet på taket. Fører berget bilen sammen med far og noen andre fra stedet. Den ble da dyttet over på venstre side før den landet på hjulene.

Rekon konkluderer med følgende:

Førerens forklaring om hastighet stemmer ikke.

Vi finner ingen kombinasjon av kollisjonsvinkel og rotasjon som gir mulighet for at bilen kan velte i 20 km/h, den må opp i minst 34 km/h.

Det er også klart at bilen må ha vært i skrens i det den traff steinkanten, ellers vil den ikke velte over på taket i så lav hastighet som det har vært i denne saken.

Farten var for lav til at skrensen oppsto som følge av styring alene. Det må ha vært et vesentlig gasspådrag i tillegg.

Selskapet besluttet den 12.3.20 å avslå erstatning under henvisning til uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Selskapet krevde erstatning for utgiftene det hadde hatt til utredning av saken, totalt kr 42 103. Selskapet sendte samme dag et brev adressert til sikrede og hans samboer/ektefelle og avslo kravet også overfor dem. Selskapet viste i brevet til at sikrede og hans samboer/ektefelle kunne identifiseres med deres sønn, jf. fal. § 4-11.

Saken er politianmeldt. Politiet henla saken den 23.11.20 grunnet bevisets stilling.

Sikrede krever erstatning for kondemnasjon av bilen etter hendelsen 11.1.20 med et beløp på kr 39 000, med fratrekk av egenandel og vrakpant, slik at sikrede selv beholder vraket.

I skademeldingen er det oppgitt en fart på 20–30 km/t da situasjonen oppstod. Dette er ikke langt unna Rekons beregninger av farten. Rekons rapport er imidlertid basert på antagelser og har dermed begrenset bevisverdi. Steinkanten Rekon har lagt til grunn er en murt kant som har lik høyde hele veien, og er ikke lik den på skadestedet. Rekon kan ikke vite akkurat hvilken linje bilen hadde inn mot kanten eller akkurat hvor den traff. Rekon kan heller ikke vite når bilen svingte eller hvor bilen ble liggende på taket etter hendelsen. Det er ikke bremsespor på stedet, så det er mulig at sikredes sønn kan ha tråkket inn gasspedalen i stedet for bremsen som følge av panikk i kollisjonsøyeblikket. Men han hadde ikke skrens. Er bilen i skrens kontrasterer hjulene den andre veien, og man klarer ikke å kantre bilen.

Rekon har i bildeserie 1, som stemmer overens med sønnens forklaring, ikke fått bilen til å velte. Dette er rart. Sikrede har fremlagt et filmklipp som viser en bil som kommer i lav fart rundt en sving og velter. Dette kan sammenlignes med det som har skjedd i den foreliggende sak, og viser at en bil uten skrens og gasspådrag kan gå rundt på taket. Også uttalelse fra en profesjonell utøver av motorsport bekrefter at det ikke er mulig å *"...take denne type slags bil ved hjelp av skrens"*.

Situasjonen oppstod i lav fart, og det var ikke mistanke om noen personskader. Dette var grunnen til at nødetatene ikke ble varslet.

Selskapet har ikke hjemmel til å kreve utredningskostnadene dekket. Sikrede har aldri fått beskjed om at han måtte betale for dette, og det står ingenting i forsikringsdokumentene om at sikrede kan bli ansvarlig for slike kostnader.

Selskapet avviser ansvar og anfører at det foreligger uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Rapporten til Rekon viser at det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om kjøreatferden i forkant av kollisjonen. En tilbakeholdelse av opplysningene rundt kjøringen kunne ha medført at det ble utbetalt en urettmessig erstatning.

Det er påfallende at ikke politiet eller andre nødetater ble varslet om kollisjonen. Dette fratar politiet muligheten til å etterforske trafikkuhellet. Videre er det viktig at personer som blir utsatt for så store krefter i et trafikkuhell blir undersøkt av helsepersonell. Denne varslingsplikten er beskrevet i vegtrafikkloven.

Sønnen er den reelle eier av bilen, og det er han som har disponert denne. Forsikringsavtalen var derfor ment å dekke hans økonomiske interesser. Sønnen var derfor "sikrede" under avtalen.

Det er uansett identifikasjonsadgang mellom sønnen og foreldrene, slik at sønnens handlinger også kan påberopes overfor foreldrene, jf. fal. § 4-11 og de generelle vilkårene pkt. 9.

Subsidiært har selskapet anført at det har anledning til å avkorte erstatningen med 100 % som følge av at forsikringstilfellet er fremkalt ved grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9 annet ledd.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på bil og ikke kan kreve tilbakebetaling av utbetalinger under kasko- og ansvarsforsikringen.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Gyrid Giæver, bemerker:

Flertallet mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser spørsmål om hvordan bilen havnet på taket og sikredes kjøremønster før hendelsen. Disse faktiske forholdene er avgjørende både for spørsmålet om sikrede har gitt uriktige opplysninger i den hensikt å få en erstatning han ikke hadde krav på, og for spørsmålet om sikrede har utvist grov uaktsomhet. Nemnda mener faktum i saken er så uklart at det bør belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling, jf. for så vidt FinKN 2020-768.

Nemndas mindretall, Vibeke Stiansen, bemerker:

Mindretallet mener selskapet har oppfylt bevisbyrden i fal. § 8-1 4. ledd, og er således uenig med flertallet i at saken bør avvises fra behandling.

Rekon har i sin rapport konkludert med at bilen må ha vært i skrens da den traff steinkanten, og begrunner dette med at den ellers ikke ville ha veltet over på taket i en hastighet av rundt 34 km/t, som etter Rekons oppfatning er sannsynlig fart idet uhellet skjedde. Videre har Rekon lagt til grunn at farten alene var for lav til at skrensen har oppstått som følge av styring alene, og deres vurdering er at føreren må ha hatt et vesentlig gasspådrag i tillegg.

Det er ikke fremkommet opplysninger fra sikredes side som gir grunn til å tvile på Rekons konklusjoner.

Selskapet har da sannsynliggjort at det objektivt sett er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om kjøreatferden i forkant av kollisjonen, samt at en tilbakeholdelse av opplysningene knyttet til kjøringen kunne medført at selskapet utbetalte en urettmessig

erstatning. Det legges videre til grunn at de subjektive vilkår er oppfylt; opplysningene er gitt bevisst og sikrede visste eller måtte forstå at opplysningene kunne føre til en erstatning han ikke hadde krav på. Samtlige vilkår for i fal. § 8-1 4. ledd er således oppfylt, hvorefter sikrede mister ethvert erstatningskrav mot selskapet.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).